

A RÉGI MAGYAR TOLVAJNYELV NÉMET ELEMEI

Kéri Krisztina
II. magyar-német

Büberei). A rotwelsch jellegzetes vonása, hogy nem rendelkezik önálló grammatikai szerkezettel, ugyanakkor szókinccse viszonylag gyorsan változik. A rotwelsch szókinccse számos idegen elemet foglal magába, melyeknek többsége jiddis és cigány eredetű. A rotwelschben számos magyar elem is van, de ezek cigány közvetítéssel kerültek át. (Claus Jürgen Hutterer i. m. 406-7)

Dolgozatomban ennek a tolvajnyelvi rétegnek német elemeit szeretném áttekinteni.

A feldolgozás során három szótár anyagát dolgoztam fel.

- A magyar tolvajnyelv és szótára. Írta és gyűjtötte: Jenő Sándor és Vető Imre. Budapest, 1900. (109 lap);
- Pesti jassz-szótár. Összeállította és bevezetéssel ellátta dr. Kabdebó Oszkár. Mezőtúr, 1918. (48 lap);
- A magyar tolvajnyelv szótára. Összeállította Szirmay István "A Rend" munkatársa. Bevezető tanulmánnyal ellátta dr. Ballassa József a "Magyar Nyelvőr" szerkesztője. (Mindent Tudok Könyvtár 16. sz.) Budapest, 1924. (61 lap).

A szótárak magukba foglalják a közönséges tolvajszavakat, a hamis kártyások, csirkefogók, kéj nők és lókupecsek kifejezéseit, tolvajnyelvi szavait. Sok közülük az úgynevezett kártyanyelvvvel kapcsolatos, mely bővelkedik agyafúrt, szellemes és humoros kifejezésekben.

A dolgozat során kerülöm a szavak jelentésbeli feldolgozását, ennek kevés értelme lenne, másrészt a szófajták alapján történő csoportosításra sem törekszem, bár annyi megjegyezhető, hogy legnagyobb számban a főnevek szerepelnek, majd az igék, számnevek és melléknevek. A számnevek erőteljes megjelenése elsősorban a kártyanyelvvvel függ össze.

A dolgozatban elsősorban a hangtani változásokra szeretnék rámutatni, bár itt természetesen számolni kell azzal is, hogy egy adott nyelvbe került idegen elemek csak fokozatosan, hosszú idő elteltével kezdenek igazodni a kérdéses nyelv hangrendszeréhez. A szavak hangsúlyával nem foglalkozom, hiszen "itt teljesen lehetetlen a régi viszonyokat megállapítani, mert adataink ezt a kérdést teljes homályban hagyják. Annyi

azonban kétségtelen, hogy bizonyos pesties, éneklő hanghordozás hosszabb ideig képes megtartani egy-egy szó idegenszerű hangsúlyozását." (Bárczi i. m. 290)

Szeretném még a tükörfordításokat áttekinteni, valamint azokat a szavakat, amelyek már a mai nyelvben is általánossá kezdenek válni köznyelvi szinten.

Mielőtt a tényleges nyelvi anyag feldolgozásához hozzákezdenék, említést kell tenni még a jiddisről, mivel ez a német eredetű zsidóság nyelve volt, s a zsidó—német elemek szintén nagy számban jelennek meg a tolvajnyelvi rétegben.

A jiddis a német zsidóság nagy részének anyanyelve, amely a középkor folyamán német származéknyelvként alakult ki német nyelvterületen.

A jiddis legrégebbi irodalmi emlékei a XII. századtól kezdve lelhetők fel. Ezek vallásos művek, héber betűs, de német nyelvű glosszák. A XIII. század zsidó írói még a német nyelvet használták. Egyetlen ismert, nagy valószínűség szerint zsidó minnesänger volt Süsskid von Trimberg is. A mai jiddis irodalom legismertebb képviselője Isaac B. Singer.

A korai jiddis nyelv tulajdonképpen nem különbözött a környezet német nyelvétől. Beszélői elsősorban városi réteget alkottak, tehát köznyelvként fejlődött. Ha német nyelvjárási alapját tekintjük, akkor a jiddis felnémet jellegű, ugyanakkor közép- és délnémet nyelvi elemek is keverednek benne. Ma beszélünk nyugati jiddis és keleti jiddis nyelvjárásokról. Magyarországon a nyugati és a keleti jiddis nyelvjárások találkoznak. A nyugati nyelvjárást syberlendisch (magy. felföld), a keletit interlendisch (magy. alföld) néven ismerik, de ezek az elnevezések a nyelvre és annak beszélőire vonatkoznak, nem pedig a mai földrajzi helyzetükre.

A jiddis nyelv beszélői sok héber nyelvi elemet őriztek meg, ugyanakkor ófrancia és szláv elemek is megőrződtek a jiddisben. Néhány görög és latin jövevény is akad nyelvi elemei között. Német elemeket pedig a jiddis önálló fejlődése során is állandóan szívott magába. (Claus Jürgen Hutterer i. m. 347-50) Írása héber betűs, jellemzője beszélőinek kétnyelvűsége (pl.

jiddis—német), valamint az, hogy a férfiak elsősorban héberül, a nők pedig inkább jiddisül olvastak. Az irodalmi szinten használt héber nyelvvel ellentétben a jiddis a nép beszélt nyelve volt, ezért számos dialektusa jött létre. (Világirodalmi Lexikon V. kötet 699)

A legrégebbi tolvajnyelv is a héber nyelv volt a Jenő—Vető szerzőpáros szerint (i. m. 16), s hogy miért éppen a héber, azt egyrészt azzal magyarázzák, hogy, mint holt nyelvet ezt beszélték a legkevesebben, vagy talán azért, mert a középkor ezen elnyomott rétegéből került volna ki a tolvajok többsége. Tény az, hogy a tolvajnyelvi szótárak ma is szép számmal tartalmaznak zsidó—német elemeket, melyek szintén német közvetítéssel jutottak el hozzánk, így német elemeknek tekinthetjük őket, ugyanakkor egyéni sajátosságukat is megtartották.

TÁRGYALÁS

Elöljáróban meg kell említenem, hogy a magyar tolvajnyelvi szavakat a szótárírók (Jenő—Vető) a kiejtés alapján rögzítették, így én is ehhez igazodtam, s ilyen formában közlöm őket. Ez nagy segítséget nyújt a hangtani vizsgálódásnál, ugyanakkor egyes szavak esetében kétségek is felmerülnek, tekintve, hogy maguk a szótárírók is ellentétes kiejtést rögzítenek (pl. Jenő—Vető: böller - Szirmay: biller, vagy Jenő—Vető: tótsléger - Szirmay: tótslager stb.). Bár azt figyelembe kell venni, hogy a feljegyzések különböző időben és területen történtek. Ezen kívül "Kabdebónnál a németes szóalak már alárendelt szerepet játszik, Szirmay gyűjtése pedig a teljesen elmagyarosodott tolvajnyelvet mutatja, melyben az idegen eredetű szavak száma igen megcsökkent, soknak az alakja erősen megváltozott, s ezzel szemben a magyar elemek száma megnövekedett." (Bárczi i. m. 286). Így nagymértékben Jenő—Vetőék tolvajnyelvi szótárára támaszkodtam, mely egyrészt tartalmaz egy igen jól hasznosítható bevezető részt, illetve a szavak mellett származásukat is feltüntetik, s ezáltal megkönnyítették helyzetem a német szóelemek összegyűjtésénél. Az itt közölt német tolvajnyelvi szavak jelentős részében hangtani változásokra nem lehet kitérni, mivel szinte teljesen eredeti hangalakjukat őrizték meg. Ez egyrészt azzal magyarázható, hogy a magyar tolvajnyelvbe átkerült idegen szavak csak fokozatosan kezdenek a magyar nyelv hangrendszeréhez igazodni, másrészt használóik kétnyelvűek, s a magyar többnyire második nyelvük. (Bárczi i. m. 290)

"A német szavak néhány dialektikus vonást is feltüntetnek, mégpedig jobbra olyanokat, melyek egyaránt jellemzőek Alsó-Ausztriára meg Budapest és környéke német tájbeszédére. Pl. jellegzetes az l-nek a megelőző (és néha követő) magánhangzóra gyakorolt labializáló hatása." (Bárczi i. m. 288) Ilyen változás tapasztalható a következő szavaknál: JV. auszsölln (vö. ausschälen); JV. böller (vö. Beller), bár ezt a szót Szirmay biller alakban közli; Sz. brüller (vö. Brilliant);

JV. söller (vö. Schäller); Sz. snöli (vö. Schnelli). Gyakori változás még ezzel ellentétben az ö > é, ü > i is (Bárczi Géza i. m. 288): Sz. iberadó (überadó), Sz. iberolni (überolni) (ném. übergeben). Szirmay szótárában mindkét alakot feltünteti. Ugyancsak Bárczi Géza említi (i. m. 288), hogy bár gyakoriak a kicsinyítő képzők, mégis a -chen igen ritkán fordul elő. Elsősorban a -ling (blájling, brájndling, brennling, grifling, lajbling, lisztling, sperling, sájdling), illetve az -i (brennpinkli, dacherli, flédli, kisztli, kisztni, mani, mázli, suli stb.) jelentkezik nagy számban.

Gyakoriak az egy-két szóra vonatkozó hangváltozások; így a magánhangzók esetében az au > á > á változás, mint pl. Sz. záfol (saufen), JV. káveráj (Kauwe). Zártabbá válás a köznyelvihez képest; így JV. mol (ném. mal) és Sz. smóci (ném. Schmatz), illetve é > i: JV. amtszkir (vö. Amtskehr), e > i: JV. suli (Schule). A zártabbá válás után labializáció: e > i > ü JV. auszfücen (vö. ausfezen) és delabializáció: ü > i a Sz. stimfli (ném. Stümpfel) alakban. Gyakori a szóvégi e eltűnése: JV. punc (vö. Punze), JV. klunt (vö. Klunte), JV. mark (Marke). Előfordul, hogy az -en, -el hangkapcsolat magánhangzója redukálódik és eltűnik: JV. mázli (vö. Masel), JV. glock'n (vö. Glocken).

A mássalhangzók területén több változás ment végbe.

Gyakori jelenség, hogy a magyar tolvajnyelvi alakokban a német erős h (ch) helyett h vagy ritkább esetben k jelentkezik, mint pl. a következő szavakban: Sz. cseherli (ném. zechen, Sz. laholni (ném. lachen), Sz. marhecolni (ném. marchletzen), Sz. akrem (achrem), Sz. fuksz (Fuchs), JV. mókemgeher (Mochem). Ugyanakkor számos szóelem esetében megmarad a német palatális ch: JV. ábstecher, JV. áchtundcvánciger, JV. auskochen, Sz. blechelni, Sz. brachis (vö. Bárczi i. m. 291 brahis), JV. cirlich, JV. dach, Sz. ditrich, Sz. fechtolni és JV. fechtöl, JV. gesprochen, Sz. michli, JV. nachjagd, JV. rauchen, JV. rettich, Sz. sacherolni, JV. szachern, Sz. zébácher stb.

A német pf helyébe f lép, mint pl. Sz. stimfli (Stümpfel). Szórványos hangváltozás pl. c > cs: Sz. cseherli (zechen).

v>b: Sz. zébacher (Seewacher); g>k: JV. verkiccsen (vergit-schen), de k>g: Sz. klingli (Klinke). Előfordul, hogy szó eleji helyzetben mássalhangzótorlódást hoz létre; így: Sz. sztremálni (ném. Tremmer). A szóhasználók gyakran élnek azzal a lehetőséggel, hogy a szó eredeti végződését levágják, és helyébe magyar képzőt illesztenek. Az igék esetében például a leggyakoribb az -ol, -öl, -el végződés: Sz. abfindolni, Sz. aufsvendolni, JV. bliccel, Sz. blechelni, JV. bremzol, Sz. brennölni, JV. cinkol, Sz. cupfolni, JV. drágácsirol, Sz. dur-mol, Sz. einzenzolni (ájnzenkolni), JV. fechtöl (Sz. fechtol), JV. fercinkol, JV. ferpasszol, JV. fersittol, Sz. graccolni, Sz. happolni, Sz. hargenolni, Sz. krautolni, Sz. laholni, Sz. lecupfolni, Sz. lichtfürolni, Sz. marhecolni, Sz. sacherolni, Sz. spreicolni, Sz. steigolni, Sz. überolni, Sz. záfolni.

A végződés lehet -írozni vagy -álni: Sz. hantálni, Sz. flan-gálni, Sz. prezentálni, Sz. hilirozni.

A szó tudatos elferdítésének eredménye a Sz. szliácsra menni, JV. szliacsgehen (ném. schliachenen), illetve Sz. citerál (ném. zittern) és JV. trepine (ném. Treppe).

A szavak magyarosítása nemcsak a hangváltozásokkal érhető el, hanem a tükörfordításokkal is, tehát, ha az adott idegen nyelvi elemet szóról szóra lefordítjuk. A Jenő—Vető szótár a tükörfordítások vizsgálatánál nem sok segítséget nyújtott, mivel általában a német alakokat közlik. Így elsősorban Szirmay szótárára kellett támaszkodni. Az előforduló tükörfordítások a következők voltak: Sz. angol 'kirakat' (vö. JV. englis és ném. Englisch), Sz. égetni 'fizetni' (JV. brennen, ném. brennen), Sz. ember 'száz' (JV. mánn, ném. Mann), Sz. gyökér 'rászedhető, együgyű ember' (JV. Vurc'n, ném. Wurzen), Sz. huszonnyolcas 'ravasz, csaló' (JV. ächtundcvánciger, ném. Achtundzwanziger), Sz. jóreggelt kívánni 'lakásba besurranni' (ném. Guten Morgen wünschen), Sz. jóreggelt kívánó 'besurranó tolvaj' (JV. Gutmorgenvünser, ném. Gutenmorgenwünscher), Sz. káposzta 'futás' (ném. Kraut), Sz. káposztázni 'futni, menekülni' (JV. krauten, ném. krauten), Sz. ki vagyok 'nincs pénzem' (ném. ich bin aus), Sz. öreg! 'jó' (ném. alt), Sz. pukkanó 'lőfegyver' (JV. Krácher, ném. Kracher), Sz. róka (JV.

fuksz, ném. Fuchs), Sz. sáros vagyok 'adós vagyok, tartozom' (JV. kótig, ném. kotig), Sz. szombat 'nyolc' (JV. zamsztág, ném. Samstag), Sz. vas! 'jó!, nagyon jó!' (ném. Eisen), Sz. zene! 'vége! menjünk!' (JV. muzik, ném. Musik), JV. olvasztani 'felváltani' (ném. schmelzen), JV. beteg 'elfogott' (ném. krank).

A német tolvajnyelvi szavakat abból a szempontból is vizsgáltam, hogy melyek jelennek meg közülük köznyelvi szinten azonos jelentéssel, illetve eltérő jelentéssel, de megegyező alakkal.

1. Elsőként azokat a szavakat sorolom fel, amelyek köznyelvi szinten is azonos vagy legalábbis hasonló jelentéssel rendelkeznek. "Ezek voltaképpen már a magyar tolvajnyelvnek saját külön átvételei s nem a rotwelsch öröksége, mert hiszen német beszédben ezek a szavak egyáltalán nem titkosak." (Bárczi i. m. 287)

ábdruk (ném. Abdruck 'lenyomat'), ábstecher (ném. Abstecher /építészetben/ 'hegyeskaró'), ájnpfeffern (ném. einpfeffern /pongyola szóhasználatban/ 'bedurrant, jól befűt valakinek'), ájnstájg (ném. Einsteig 'amikor a tolvaj bemászik valahová'), ájnstájgolni (ném. einsteigen 'beszállni, behatolni'), angéhen (ném. angehen 'megtámad, nekimegy'), blechelni (ném. blechen /pongyola szóhasználatban/ 'pénzt kiszurkol/leszúr'), ertapt (ném. ertappt 'tetten érve, elfogva'), faszolni (ném. fassen 'fogni'), fálsis (ném. falsch 'hamis, nem valódi'), fechtől (fechtol) (ném. fechten 'kéreget, koldul'), fenszti (ném. Fenster 'ablak'), ferkiccsen (ném. vergitschen /bizalmasan/ 'elkótyavetyél'), gájszt (ném. Geist 'szesz'), glock'n (ném. Glocken 'torony-/ütőóra'), grund (ném. Grund 'telek'), hári (ném. Haar 'haj'), hell (ném. hell 'világos'), kante (ném. Kante 'éle valaminek'), klingli (ném. Klinke 'kilincs'), kluft (ném. Kluft 'gúnya'), klunt (ném. Klunte 'szajha'), knébeln (ném. knebeln 'gúzsba köt'), laholni (ném. lachen 'nevetni'), mol (ném. mal '-szor, -szer, -ször'), márk (ném. Marke 'jegy'), nachjágd (ném. Nachjagd 'üldözés'), pacer (ném. Patzer 'kon-tár'), pech (ném. Pech 'baj, kellemetlenség'), pikken (ném.

picken 'eszeget'), smóci (ném. Schmatz 'csók'), stir (ném. stier 'pénztelen'), svári (ném. schwer 'nehéz'), svercer (ném. Schvärzer 'csempész'), sveszti (ném. Schwester 'leánytestvér, nővér'), suli (ném. Schule 'iskola'), tótsléger (ném. Totschläger 'ólmosbot'), umháng (ném. Uhang 'köpeny'), vand (ném. Wand 'fal'), cinkol (ném. Zinken 'tolvajjelekkel megjelöl, a kártyát megjelölni'), zug (ném. Zug 'húzással működtetett eszköz'), cupfol (ném. zupfen 'lop'), cupf (ném. Zupf 'fosztás, tépés').

2. Jóval nagyobb számban vannak azok a szavak, amelyek megjelennek köznyelvi szinten, de eltérő jelentéssel, tehát a tolvajnyelv más értelmet tulajdonít a szónak.

abhalten (ném. abhalten 'visszatart'), ábkauf (ném. Abkauf 'vevő, aki vásárol'), alt (ném. alt 'rég, idős'), also (ném. also 'tehát, így'), auszkochen (ném. auskochen 'kifut valami'), auszsusz (ném. Ausschuss 'választmány, bizottság'), behandeln (ném. behandeln 'kezel, bánik valakivel'), beliben (ném. belieben 'valakinek kedve/tetszése'), bergmann (ném. Bergmann 'bányász'), bliccen (ném. blitzen 'felvillan/-csillan'), branden (ném. branden 'kitör, tombol'), bremzen (ném. bremsen 'fékez'), bremzer (ném. Bremser 'fékező ember'), brennen (ném. brennen 'ég'), brenner (ném. Brenner 'gyújtogató ember'), brummen (ném. brummen 'morog'), dajcsmájszter (ném. Deutschmeister 'a Német Lovagrend nagy mestere'), dach (ném. Dach 'háztető, fedél'), disputiren (ném. disputieren 'vitázik'), durchdrukker (ném. Durchdrucker 'kinyomtató ember'), dostig (ném. dostig 'kövér, vastag'), fallen (ném. fallen 'leesik'), ferduccen (ném. verdrutzen 'meghökken, elképeszt'), ferpasszen (ném. verpassen 'elmulaszt'), ferstokken (ném. verstocken 'megreked'), flette (ném. Flette 'madár evezőtolla'), fló (ném. Floh 'bolha'), frájer (ném. Freier 'kérő, udvarló'), fuksz (ném. Fuchs 'róka'), fúrer (ném. Führer 'vezető, vezér'), gábel (ném. Gabel 'villa, evőeszköz'), galeri (ném. Galerie 'galéria'), gájer (ném. Geier 'keselyű'), gelb (ném. gelb 'sárga'), gift (ném. Gift 'mérge'), glükk (ném. Glück 'szerencse'), gutmorgenvünser (ném. Gutenmorgenwünscher 'olyan

ember, aki jó reggelt kíván'), hadern (ném. hadern 'perlekedik, veszekedik'), handeln (ném. handeln 'cselekszik'), herr doktor (ném. Herr Doktor /megszólításnál/ 'doktor úr'), hokkeráj (ném. Hockerei 'guggolás, gubbasztás'), hauszmájszter (ném. Hausmeister 'házmeester'), haupte (ném. Haupter 'főnök, vezér'), jung (ném. jung 'fiatal, ifjú'), hund (ném. Hund 'kutya'), henker (ném. Henker 'hóhér'), heft (ném. Heft 'füzet'), kaffenmüle (ném. Kaffeemühle 'kávémádó'), kalt (ném. kalt 'hideg'), kégler (ném. Kegler 'tekéző, kuglizó ember'), knájszen (ném. Kneipen 'bőröket levakar, lehúsol') kótig (ném. kotig 'sáros, piszkos'), kracher (ném. Kracher 'durrantás, mennydörgés'), kracherl (ném. Kracherl 'pezsgőlimonádé'), lézen (ném. lesen 'olvas'), lézer (ném. Leser 'olvasó'), mánn (ném. Mann 'férfi'), malér (ném. Maler 'festő'), mauermachen (ném. Mauer machen 'falat készíteni'), mauermácher (ném. Mauermacher 'falkészítő'), melkerin (ném. Melkerin 'fejőnő'), móder'n (ném. modern 'kotor, korhad'), muzik (ném. Musik 'zene, muzsika'), mut (ném. Mut 'bátorság'), münc'er (ném. Münzer 'pénzverő'), májszterstükk (ném. Meisterstück 'remekmű, mestermű'), óbermann (ném. Obermann 'elnök, vezető'), passzer (ném. Passer 'figyelő; leselkedő'), pfeffer (ném. Pfeffer 'bors'), pfeffern (ném. pfeffern 'borsoz'), pfájfen (ném. pfeifen 'fütyül'), pfeifer (ném. Pfeifer 'fütyülő, síp'), popeln (ném. popeln 'orrot túrni'), prezentiren (ném. präsen-tieren 'előterjeszt, javasol'), pumpen (ném. pumpen 'kölcsonöz, kölcsönad'), rájszen (ném. reißen 'tép, szakít'), rauchen (ném. rauchen 'dohányzik'), rettich (ném. Rettich 'rettek'), rolle (ném. Rolle 'orsó; színházi szerep'), rollen (ném. rollen 'gördít, gurul'), ruccsen (ném. rutschen 'csúszik'), siff'n (ném. schiffen 'hajózik'), sinckenbájn (ném. Schinkenbein 'sonkacsont'), slepper (ném. Schlepper 'cipelő, hurcoló ember'), smelcen (ném. schmelzen 'ízlel, ízt érzékel'), sneller (ném. Schneller 'fricska'), sné (ném. Schnee 'hó'), sperling (ném. Sperling 'veréb'), springer (ném. Springer 'ugró'), spriccen (ném. spritzen 'öntöz, löcsöl'), spukken (ném. spucken 'köpköd'), stájger (ném. Steiger 'emelkedő'), strang (ném. Strang

'kötél'), susz (ném. Schuß 'lövés'), svarcferber (ném. Schwarzfärber 'pesszimista'), svechen (ném. schwächen 'gyengít'), svemm (ném. Schwemme 'lőúsztatás helye'), totensájn (ném. Totenschein 'halotti bizonyítvány'), trapper (ném. Trapper '/prém/vadász'), tritt (ném. Tritt 'lépés'), caubermántel (ném. Zaubermantel 'varázsköpeny'), cupf (ném. Zupf 'tépés, fosztás'), cvikker (ném. Zwicker 'gúnyolódó; csiptető').

3. Magyar köznyelvi szinten jelentkező tolvajnyelvi szavak: bliccen (bliccel) 'csalni, fizetés elől megszökni' (pl. bliccel /buszon/ 'nem vált jegyet', vagy elblicceli az órát 'nem vesz részt az órán'), durmen (durmol) 'alszik' (pl. durmol, mint egy medve 'mélyen alszik'), dosztig vagyok 'elegem van', link 'hamis, kétes, gyanús' (pl. link ember 'nem megbízható személy'), happol 'megkaparint valamit (a tolvajnyelvben lop jelentésben), (pl. elhappol valamit 'megkaparint valamit a másik orra elől'), hantálni 'hazudni', citerál 'fél', mázli 'szerencse', pech 'balsors, szerencsétlenség', pumpen (pumpol) 'pénzt kölcsönkér' (pl. pumpolja a szüleit, 'pénzt kér a szüleitől') /a tolvajnyelvben eltérő jelentéssel él/, suli 'iskola', stramm 'jó, szép' (pl. stramm gyerek 'derék, szép gyerek').

4. Végül azokat a tolvajnyelvi szavakat sorolom fel érdekességképpen, melyek a köznyelvben előfordulnak, de a tolvajnyelvi jelentéshez viszonyítva mókás, vicces színt öltenek. caubermántel (ném. Zaubermantel 'varázsköpeny'), dajcsmájszter (ném. Deutschmeister 'a Német Lovagrend nagy mestere'), dach (ném. Dach 'háztető, fedél, kobak'), flette (ném. Flette 'madár evezőtolla'), galeri (ném. Galerie 'galéria'), gift (ném. Gift 'méreg'), gutmorgenvünser ('olyan ember, aki jó reggelt kíván'), handeln (ném. handeln 'cselekszik'), hund (ném. Hund 'kutya'), kótiq (ném. kotig 'sáros, piszkos'), krácher (ném. Kracher 'durrantás, mennydörgés'), kránk (zein) (ném. krank (sein) 'valaki beteg'), lézer (ném. Leser 'olvasó'), melkerin (ném. Melkerin 'fejőnő'), müncer (ném. Münzer 'pénzverő'), pfeffer (ném. Pfeffer 'bors'), pfeffern (ném. pfeffern 'megborsoz'), pfeifen (ném. pfeifen 'fütyül'), sinkenbájn (ném.

Schinkenbein 'sonkacsont'), slepper (ném. Schlepper 'hurcoló, cipelő ember'), sneller (ném. Schneller 'fricska'), spücken (ném. spucken 'köpköd'), svarcferber (ném. Schwarzfärber 'pesszimista, borúlátó'), svemm (ném. Schwemme 'lóúsztatás helye'), tótensájn (ném. Totenschein 'halotti bizonyítvány')

ÖSSZEGZÉS

A bevezetésben említett egyik célkitűzés volt, hogy a szavak hangtani változásait vizsgálom. Sajnos ezt csak nagyon kevés szó esetében tudtam megtenni, tekintve a jelentős számú szóelemet tartalmazó adattárt.

A Jenő--Vető szótár, amelyre túlnyomórészt támaszkodtam, ugyanis azokat az adatokat tartalmazza, amelyek még túlnyomórészt nem igazodtak a magyar nyelv hangrendszeréhez.

Ezenkívül megvizsgáltam a tükörfordításokat. Ezekre elsősorban Szirmaynál akadtam, és érdekes volt, hogy ezek a szóelemek a Jenő--Vető szótárban még a német változatban jelennek meg. Végül azokat a szavakat csoportosítottam, amelyek magyar és német köznyelvi szinten is megjelennek. Igen nagy számban fordultak elő azok a szóelemek, amelyek német köznyelvi szinten is jelen vannak, de eltérő jelentéssel. Ez érthető is, hiszen a tolvajnyelv használói arra törekednek, hogy beszédüket a kívülállók ne érthessék meg, s ennek érdekében vagy önállóan alkotnak szavakat, vagy a köznyelvi szót más jelentéssel látják el.

BIBLIOGRÁFIA

1. Bárczi Géza, A "pesti nyelv": MNy. 27.: 284-295.
2. Halász Előd, Német--magyar nagyszótár I-II. Akadémiai Kiadó, Bp., 1992.
3. Hutterer, Claus Jürgen, Die germanischen Sprachen. Akadémiai Kiadó, Bp., 1975.
4. A magyar tolvajnyelv és szótára. Írta és gyűjtötte: Jenő Sándor és Vető Imre. Bp., 1900.
5. Pesti jassz-szótár. Összeállította és bevezetéssel ellátta dr. Kabdebó Oszkár. Mezőtúr, 1918.
6. Kobilarov-Götze, Gudrun, Die deutschen Lehnwörter der ungarischen Gemeinsprache. Wiesbaden, 1972.
7. A magyar tolvajnyelv szótára. Összeállította Szirmay István "A Rend" munkatársa. Bevezető tanulmánnyal ellátta dr. Balassa József a "Magyar Nyelvőr" szerkesztője. Bp. 1924.
8. Világirodalmi Lexikon V. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp. 1977.
9. Wolf, Siegmund A., Wörterbuch des Rotwelschen. Die deutsche Gaunersprache. Mannheim, 1956.

ADATTÁR

A, Á

ábdruk kulcsnyílás lenyomata

ábfindeln (abfindolni)
összebeszélni

ábgájlen kunyorálni, kérés
által elnyerni

ábhálten lopásra kiindulni

ábkauffer a hamiskártyás segí-
tője, aki a kártyát leveszi

ábleffen elriasztani

ábstecher vas-eszköz, mely-
lyel a tolvaj a függő lakatot
csavarja le; csavarhúzó

ábsöpfen a prédából, melyet
már egyik tolvaj megszerzett,
lopni

ábslecken a kártyacsomóban
lévő egy vagy két felső kár-
tyát marokba fogva visszatart-
tani, és ismét észrevétlenül
visszatenni a csomóra

ábslekker hamiskártyás, aki
játék közben a kártyát csúsz-
tatással kicseréli

áchremübertippeln zsn
hátról megtámadni

áchtundcvánciger útonálló,
gyilkos

á hálber mann ötven

áff fegyházi kulcsár

ájnkhájlen zsebretenni

ájnpfeffern bajba keverni

ájnsóchern (Zich selbst zsn
elrejtőzni az épületbe még kapu-
zárás előtt, és várni, míg a lo-
pásra alkalmas idő elérkezik

ájnstájg behatolás

ájnstájger kúszótolvaj

ájnstájg - másámáttén az ablakon
való behatolásos lopás

ájnstájgolni beszállni, behatolni

ájntippeln betörni

ájnrámen beszéddel foglalkoztatni
a meglopottat, vagy a kártyázásban
megcsaltat addig, míg a tolvajok, vagy
hamiskártyások a prédával elinalnak.
Ez a brenner dolga. Célja, hogy a meg-
lopottat vagy megcsaltat a feljelen-
téstől visszatartsa.

akrem (achrem) hátsó, hátul

álefrádám zsn nem törődöm veled,
nem érdekel (Alle freude auf mir)

Alle ritt zsn minduntalan. Így is:
Alle ritt und tritt, minden időben

Ált alkalmas, jó (személy), értékes
(tárgy)

áltedá jól összerakott, rendezett
kártyacsomó

álzó a ferblinél makkot jelent

álzó spilen zi aus játszék ki makkot

Álso hében zi ab csupán egy kártyát
emeljen le

Ámthál jogos osztályrész a prédából

Ámtszkir hivatalbeli, tisztviselő

Ámtszsauter hivatalszolga

angéhen a zsebbe való nyúlást meg-
próbálni

ánkersájb'n. fül

ankhájlen felhívni valakit valamire,
kérni, kunyorálni

ankluften felöltözni

anzágoj fizetés előtt megszökni (a koc-
mából)

aufdekker a háromkártya-játékosoknál a megterítő, ki a kártyázást kezdi és kezeli

auffürol megmutatni a rendőrnek a tolvajt

aufgesóchern zsn felnyitni, felfeszíteni

aufsvendoln a pénzt felváltani

auromiziren elkotródni, el-sompolyogni

auromkaufen elkotródni, el-sompolyogni

auszbrummen kialudni magát

auszdívern zsn kibeszélni, kifecsegni (h., dovor': szó, dibber: beszél)

auszdurmen kialudni magát

auszfücen megmotozni

auszjónem zsn kialudni magát

auszkájlen zsn lármázni

auszklüften kiköltözködni, hurcolkodni

auszkochen kifőzni a tervet

auszkrágel'n nyakát kitekerni

auszleviren zsn tolvajlási helyet kikémlelni

auszlevirer zsn tolvajügylő, ki a betörésre alkalmas helyet kiszemeli, a tolvajoknak eladja, vagy a prédából pénzbeli osztályrészt kap; de a betörésben részt nem vesz.

auszlincen kifürkészni, kiszemelni

auszplánken 1. felbontani a csomagot 2. kicserélni a kártyát

auszzákkal'n kifosztani

auszsölln levetkőztetni

auszsmekken felfedezni, kifürkészni

auszsusz rossz kártya

B

bálhiziren cn lármázni

becajnem fizetni, kifizetni

behändeln meglopni

bekajch - másámatten zsn betöréses lopás

bekaj - stikli zsn rablógyilkosság

bekk cipő

bekkerumáchen a házórző ebet elpusztítani

beknájzen felismerni

belájmen fizetni

beliben zöld (ferblinél)

bergmánn 10 forintos bankjegy

besummeln zsn megvesztegetni

betüachmásámáttén hn biztos, akadály nélküli betörési terv

betürk bizonyos, nyereség

bé-mánn kétszáz

biller kutya

bimpfen szűrni

blájling 10 forintos bankjegy (blau kék)

blauá 10 forintos

blaumásé egyenruhás rendőr

blechelni fizetni

blenderchó áldozat, kit könnyen lehet főzni

bliccáblájter csendőr

bliccen (bliccel) csalni, fizetés elől megszökni

blüfállen a prédából kizárni

bölller kutya

brachis erőszakos
brájdndling pálinka (branntwein)
branden fenyegetni
bremzol feszegetni; legnehezebb munka a betörésnél
bremzer nagy feszítővas
brennen fizetni
brenner 1. kezdő hamiskártyás
2. azon tolvaj, ki benfentes ugyan a tolvaj-mesterségben, de gyávasága miatt nem veszik a bandába. Hallgatásáért borrhavallót kap.

brenner pali, akit nehéz meglopni

brennling pálinka

brennpinkli főpincér

brócciccer ki a kártyázó társasággal, mely meghatározott számú, már nem játszhat, csak ott ül és fogad a kártyásokra (kibicféle)

bródláden száj (kenyérleső)

bromfegeld zsn borrhavalló

brüller gyémánt, brilliáns

brummázl szálláspénz

brummen aludni

bukszn nadrág

C, Cs

caubermántel tolvajköpeny, hasonlít a régi "deák-szűrhez"; (a cigány "malaclopó-köpeny"-nek hívja)

cenkerer katona

cink jel

cinkol pofozni, kártyát jelezni, jelt adni

cinkfleppe nyomozó levél, úti-levél

cinkstechen jelt adni

cirlich kitűnő, cirliche mázámáttent
kitűnő betörési terv

citerál fél, remeg

cug kézi kocsi

cupf venni, elkapni "Cupf in der Jád": vedd kezébe

cupfolni lopni

cuplánken hozzáadni

cvikker hóhér

cseherli kocsmá

CH

chászmenen zsn pecsételni

chászvéner hn írnok

chesz zein hn óvatosnak lenni

chesz - spizē oly kávéház, kocsmá, melyben tulajdonosa tudtával tartózkodhatnak, s ki a tolvajokat előleggel is segíti. (hn)

chilfener pénzváltó - csaló

chóchemer - cupfer hn rendőr, aki könnyen megbesztegethető

chochemer - cink jeladás késsel. Kéz ökölbe szorítva: jó; kinyitva: rossz; semmi; az ujj a szájon végighúzva hallgatást jelent

chójlenen zsn betegen feküdni

chózánen zsn áldozatok, balekok

D

dajcsmájszter azok a kék foltok a szem alatt

da-alzó négyszer makkban (ferblinél)

dach esernyő

dacherli esernyő

da-mann 400

dariziren a kártyacsomagot biztos nyérésre összerakni

dartl tolvajkulcs
dibe disznó (ferbliben)
dizmál disznó
ditrich álkulcs
disputiren horoggal lopni
disputirer tolvaj a kinyitott ablakon át horoggal lop
disputircájg horog, mellyel a tolvaj a prédát az ablakon át kihúzza
dolman akasztófa
dosztig vagyok elegendem van
dragóner tolvajlás, melyet a kártyázók mellett ülő tolvajkibicék űznek
drágácsirol pénzt elcsenni
drágácsirer tolvaj-kibic, aki ragadós anyaggal bekent pipájával, vagy egyébbel lopkodja el a kártyaasztalon lévő pénzt
drájstern mező, erdő; szabad ég alatt
durchdrukker kártyával csaló
durchrájzender herr hengler utazó úri csaló
durchtippeln a prédából kizárni
durmen (durmol) aludni

E

elver lábak
englis-mázámáttén zsn kirakatbetörés
englis-melóchener zsn kirakattolvaj
epl ne, nem
epl-lincer közellátó
erláppern meglepni
ertapper elfogatni
ertapt elfogva, elfogadás

F

fájlbájisz zsn bordélyház
fállen lépre menni
fállmáchen a megkárosítandó egyén figyelmét addig foglalkoztatni, míg a cimbora a lopást végrehajtja.
fállmácher csalogató, színmutató
Ez tartja szóval a játzókat. Ő is játszik, de rendesen veszít társai javára. Célja, hogy a megkárosítandó játzóót némileg megnyugtassa.
fállpi pénzösszeg, melyet a vendéglős a hamiskártyásoknak a játéokra előlegez.
fálsis hamis, nem igaz
fatig aki elveszítette minden pénzét, nincs egy krajcárja sem.
faszolni (n. fassen) járandóságot megkapni
fechtöl (fechtol) kéreget
féderhendler idegen tolvaj
E szóval mutatja be társainak az egyik tolvaj az általa ismert, de a többiek előtt ismeretlen idegen tolvajt.
fenszti ablak
fercinkol elárulni
ferduccen tolvajlással vmit szerezni
ferkiccsen eladni
ferbrennt szerelmes
ferlábbert zsn szerelmes
fermákkern elrejteni
ferpasszol eladni
fersittol elfogattatni
ferszliáchenen zsn társára vallani
fersóchern zsn elárulni, vallani
ferstokken elzálogosítani
fervámszt elrontva, elrontott
flangálni (flangírozni) hencegni
fom frájen szabadból, ártatlanul

flencen hamis tárgyakat zálogba adni
flencer hamis pénzzel, ékszerrel kereskedő, ki zálogcédulákkal szédeleg.
flédl a kártyák biztos nyeresre való összerakása, paklizás, paklizó
flédli lásd. fléd
flédli légen a tolvajtársat bajba keverni
flekerl lá 1 forintos
flette útlevel, passzus
fligenmachen tévútra vezetni
flinc 10 koronás, régi hatos
fló paklizás
follesz-mász nagy, négy-szer, 40-41-et számít (ferbl.)
fortkecsen elcipelni, elvezetni
forttukken odább adni, továbbítani
fortsrikenen zsn elcsalogatni
frankóhokken nem hamisan kártyázni
frájer úri ember, nem a tolvajvilághoz tartozó, a meglopandó áldozat
frássz zsn pofon
fúr zseb
fuksz (fuchs 'róka') arany
fukszmelóchener zsn aranyműves
fukszstráng aranylánc
fuksztrengli aranylánc
fürer kártyázásra csábító (ügyes beszélő elegáns ruhában)

fúrroló ld. fürer
fukszfog aranyfog
fukszos ékszerész
fuksztacni arany cigarettatartó

G

gajte zsn keresztény nő
gájer ló
gájszt pálinka (n. 'geist' szesz)
gájszthälle pálinkamérés
gábel: a mutatóujj
gáleri tolvajtársaság, hol különféle (férfi és nő) tolvajfajták vannak jelen
gebrennt megcsalattott, megtörtént
gebrennterchó oly egyén, kit a tolvajok nehezen tudnak léprecsalni, már okult előbbi esetekből. Különösen hamiskártyások használják e szót.
gecupt lopott, megtörtént
gedium oly tolvaj, ki már meggazdagodott a lopásból, gazdag
geflider igazolvány
geknászt elítélve lenni
gelb kétes, nem tiszta, gyanús
gelegt megfogta, becsapatott
gesprochen kifosztatott
gesprochener-chó áldozat, ki pénzét hamiskártyán elvesztette, pl. gesprochen mit der Mári (v. Frajlájn M). Ezt szokták mondani egymás közt a hamiskártyások, mikor az áldozat már pénzfogytán van.
getippelt álbeszédre megdült
gift pálinka
gifthütlen pálinkamérés
g-glükk zsn 3-szor tök (ferbl.)
gi herr doktor zsn 3 király (ferbl.)
gi-sándorgásszen 3 alsó (ferbl.)
gi-zámsztág 3 nyolcas (ferbl.)

glok'n óra
glükk tök (ferbl.)
gottszrore zsn magasabbrangú
törvénytisztviselő
graccolni mászni
grifling ujjak
grina aki nem volt még város-
ban, ki még nem játszott: ta-
pasztalatlan, zöldhasú
grund telek
grüder zsn lárma, kiabálás
greter pap
gutmorgenvünser nappali
tolvaj

H

hádern kártyázni
hágú fél forint (hälber gulden)
hájmánn rendőr
háklpákl zsn lopott tárgyak
hälbermann ötven
hámsikken késsel meggyilkolni
hantálni hazudni, udvarolni
háppen zsn elfogni
happolni lopni
hargenolni verekedni
hári haj
hauert ugat (hangutánzó szó)
haupter általános álkulcs
hauzer jó útra tért tolvaj
hauszmájster álkulcs
hauzrusz házi kártyás
Oly hamiskártyás, akinek csak
magának engedi meg a kocsmá-
vagy kávéház tulajdonosa, hogy
helyiségében hamis kártyázást
űzzön: más hamiskártyásokat
kiutasít.
hazer munka veszélyes
betörés

hazerra bukni tetten éretni
hazer tréfli tetten érve, rajta-
csípve
heft orr
hell lámpa
hendler kereskedő, kupec
henker tisztí aranylánc
herunterketsen lehordani vkät
herrbigel behajtott kártya
herr doktor király kártyában,
15 (21-esben)
herrdoktoren királyok (ferbl.)
hécsákl 5 forintos bankjegy
hilirozni a kártyát kicserélni
hindl csikó
hipis őrjárat
höchstápler úri kéregető (álcímmel,
névvel)
hóger magyar
hokkeráj kártyázás
hónepik akit sem meglopni, sem meg-
csalni nem lehet
hónputen zsidó
hund lakat

I, J

ihn beszéd közben e szóval jelzik a
százast
iberadó (üveradó) a zsebtolvaj
társa, aki a zsákmányt a többi társ-
nak nyomban továbbadja
iberolni (überolni) átadni a
zsákmányt
jápenézise szchajre zsn préda,
mely betörésekből, kúszó tolvajlásból
horoggal való lopásból származik és
könnyen felismerhető. Az ilyenért nem
ad sokat az orgazda.
jaszke handler templomtolvaj
jauker zsn drága
jerkli toloncolás

jézl szájhős
jézlstiki erőszakos bot-
ránycsinálás
jénise déveraj zsn tol-
vajnyelv "jénis diverü" tol-
vajnyelven beszélni
jung tapasztalatlan, ér-
téktelen, rossz

K

káffenmüle csavarfúró
kafteln gombolni
krájterer szabó
kálehändler zsn a kezdő
zsebtolvaj, aki csupán nőket
lop meg.
Kálemálvirer zsn kezdő
zsebtolvaj
kált szegény
kammesikt mi az ára?
kánte kés
káveraj bordélyház
keketsen férgek (tetvek)
ketsen vinni, vezetni
kegler nappali tolvaj
khájlen ütni Khájlene nach
di chá: vágja utána a kártyát
khéz rendőr
kiberer zsn detektív, ren-
dőrbiztos
kimájer detektív
kinkeshalle pálinkamérés
kisztli, kisztni pénztárca,
tárca
klajsz ezüst
klajszstrang ezüstitű
klajsztacni ezüst cigarettá-
tárca
kluft ruházat
klingli ajtókilincs

klunt kéjű
klurpaccen szemüveg
knájszen ismerni
knássz ítélet
knásszen elítéltetni
knébeln megkötni, megfojtani
knófler pap
knóflhütten tenplom
kolmárk zsn bolondító, játékkedvcsináló
kophez agyonüt
kótig adósnak lenni, tartozni
krácher utazó láda; revolver
krácherl púpos
kráml kéjű
krámltreiber a kéjű kedvese
(stríci)
kránk (zein) elfogva lenni
kránre 1 koronás
kráholc borotva
krauten (krautol) jönni, menni,
szaladni, megszökni
krén ki könnyen fizet
krúmpfkopf nagy fesztűvas
ksprochen nincs pénze
ksziverl levél
kuk'r szem

L

lábern zsn szeretni
lajbling fogházi kenyér
lajm biztosra menni, hitelezni
lájmhokkeráj biztos nyereségre
kártyázni
lange ha tiltott kártyajáték
latoff zsn megtért, jó
lenc tréfás
laholni nevetni

leviren nézni, látni
légen elkövetni (lopást)
lész az áldozat kártyájába pillant
lézen menni
lézer szem
lézerl újság, hírlap
lincen nézni, látni
link nem valódi, hamis, kétes, gyanús
linkerdá rosszul rávenni, rábeszélni
linkerájdím zsn hamis tanú
linkrbibl zsn rábeszélni, rávenni
linkeflette hamis útlevél
linkerjung ravasz gyerek
linker Kaul hamis gyűrű
linkemezű.e zsn hamis ércpénz (tantus)
linkerthi hamis gyűrű
linkertánc szegényes mulatság
lichtfürolni becsapni
lisztling molnár
linkrmájsz zsn rossz tréfa

M

mani férfi
marchen rabol,fojtogat
marhegg zsebmetsző, ki alvókat és részegeket lop meg.
margérozott jegyes (kártya) hamisított
májbrát bátyám
májszé zsn mese, anekdóta
Máler tíz forintos

mánn száz, száz forintos
márchecn kikutatni, kizsebelni
márk jegy
marhecolni futás közben lopni
mázli szerencse
mauermáchen falat állni, a zsebtolvajt fedezni, amíg működik
mauermácher falat álló tolvaj
mechábhandler zsn vasúton, gőzhajón utazó tolvaj
medinegéher zsn a vidéken házaló
melkerin bájitalos, kéjhölgy, ki a férfiakat lopja meg
meik'n meglopni, kikutatni, kizsebelni
michli kard
miloch fogoly, rab
milimári kártyában sok (troppa)
módern éhség, éhezni
mókemgéher zsn házaló (a városban)
mol -szor, -ször
mósácc arany, ezüst
muzik befejezett tény, megszűnt lenni
mút együttműködés, egy kézre dolgozás
münzer pénzhamisító

N

náchjagd üldözés
náchkrauten utána menni, a bűntárs után futni
nebich szegény (részvétnyilvánítás)
neppen csalni, átverni
nepper csaló, ki hamis ékszerekkel vagy utánzott tárgyakkal üzérkedik
nefisl mellényzseb
numera máchen nemileg közösülni

0

olloraucher buzeráns
óberkozák valódi, fő-fő
kártyacsalás
óberkünftig külsőség
óbermánn kalap
óberplánk kalap
óbercinkerer főparan-
csoló, katonai főtiszt
obicupfer tolvaj, ki az
utcán kiakasztott ruhákat
lopja el

P

pacer ostoba, ügyetlen
pajdl zseb, pénztartó
pajzli kocsmá, ivóhely
palizir megszökni
passzer orgazda
pech balsors, szeren-
csétlenség
penne kávémérés, kis-
kocsmá
percinkelle zsn bosz-
szút forralni
petéemacher zsn kufár,
csaló, kereskedő
pfeffer puskaapor, rob-
banóanyag
pfeffern lőni
pfeifen a bűnt beismerni
péstauéer hn szájjal
közösülő
pémlecheser zsn szájjal
közösülő
pfeifer könnyen valló
tolvaj
pikken (pikköl) enni
pikkenbajesz zsn étkező-
ház
pinkl pincér
pinkli pincér

pitiáner urat játszó
pitinger haszontalan; 16 (a 21-
esben); a ferbliben 3-szor (24-25-26)
pitinen a ferbli első két kártyája
leégett
plánken feltárni
pleffen elriasztani
plezirt károsított
plétegehen zsn elszökni
ponemgestellt zsn szembesített
popeln koldulni
potergehen zsn fogságból kiszaba-
dítani
potyener tedd oda, lökd oda
pajgesz haragszik, mérges
prenspizi kaszíráló
prezentíren (prezentál) az áldo-
zat észreveszi, hogy zsebébe nyúltak,
és odakap
pumpen szűrni
punc női szeméremtest

R

ráchetl cigaretta
rájberl gyújtó
rájszen kártyán nyerni
rákkern tolvajmunka
rauchen nemileg közösülni
rauchká kéjő
retti árnyékszék
rettich árnyékszék
risz kártyán nyert pénzösszeg
rizen ezer
rolle temetés
rollen kocsi
rotlaufer kocsitolvaj

rucsen vallani
ruse a tolvaj hites felesége

rusz hamiskártyás

russzen a tolvaj hites felesége

S

sábber zsn apróbb betörő eszközök; kislefűró, ráspolly stb.

sacherolni lopni

sájdling üve-, ablaktábla

Sájdling spriccen üvegtáblát zajtalanul benyomni

sapiszt részes, tolvaj

sáp-ciher élősködő tolvaj

saszchenen zsn inni

seibni körhinta

síbój osztalék

sibán siess!

siff'n vizelni

sik adj., ad

sikken vásár

sikker zsn részeg

sikkenhálter vásári tolvaj

simling csomag

simmeln szökni

simler szökevény

sinkenbájn revolver

sipiszt három kártyával játszó kártyás

sisz vedd el, lopd el!

slájmbach haragos

slemázelvogel zsn sorsüldözött tolvaj

slepper aki áldozatokat szállít a hamiskártyásoknak

slimket kizárólagos tolvaj-szállóhely magánházaiban, hol a tolvaj ellátást és előleget kap.

sliferl haszontalanságokat tolvajló

slimájér naplopó

smálce ítélet

smek gyanú

smekken szimatolni, kémlelni

smekker félbecsületes ember, mutyizó: kozák inas (kezdő); Rendőr-kém. Ezt a tolvaj titkos jellel is szokta közvetíteni. A hüvelyk- és mutatóujját orrán végighúzva azt jelenti, hogy az, akire ránéz, smekker

smelcen pénzt váltani

smir őrző

smóci csók

sneickárte zsebkendő

sneller puska

sné (schneweeiss) ing

snöli zsebkendő

socherer zsn véső-cigány

sokker hamiskártyás

somájér kávéház

sottenfelder bolti vagy vásári tolvaj

sottenfur tolvajzseb

sottlendise szchajré zsn boltból vagy vásárról lopott és nehezen felismerhető tárgy.

söbr ruha

sólni (salni) ruha, öltöny

söllér kih úz, kiránt

spengol cigaretta

spánkhául négygyűrűs ütővas

sperling retesz

spreicolni fölfeszíteni

springer láblánc

spriccen ablaktáblát benyomni

spukken vallani

srekstájn félénk
srenk betörés
srenker betörő, tolvaj,
kasszaőr
srenkzájg betörőszerszám
sropf tolvajgyerek
stájger létra
stán ezüst forint
stauber szivar, dohány
standenslágen valakitől
titkot kivenni fortély által
stégöl megy
stészer keménykalap
staudn ing
stigenlaufer nappali tolvaj,
aki magánszolgaként jelenik meg
stimfli cigaretta
stir szegény
stiftlká kezdő tolvajné,
kéjné
stokk'r szék
stokkeran zálogház
stokt van
stokksziverl zálogcédula
storel zsn régi 4 krajcáros
strádehandler útonálló
stramm jó, szép
stráng óralánc
strángrl selyemzsinór, melyet
a hurkosok használnak
stefánszlájter hosszú nyaklánc
strile vigyázz!
suli iskola
sumljerpl fizetendő költség
a kocsmában
susz 10 krajcáros
svilbensvájfr frakk

svárcferber pap
svárceciámántenhändler köszön
tolvaj
svári nehéz
svechen inni
svédig részeg
svemm fürdő
svercer csempész
sveshti leánytestvér, nővér

SZ

szaherl jogos, de kisebb rész
szachern meglopni
szamsz-di chá dobd el a kártyát!
szamzen dobni, eldobni
százerer aki a tolvajlási tervet meg-
állapítja, és a tolvajokkal közli
százern tolvajlási tervet kiszemelni
szepi tót
szkopper álkulcsos, nappali tolvaj
szliacsgehen (szliácsra menni)
vallani
szrikkenen bosszantani, elcsalogatni
szrikkner élcélődő
sztremálni félni

T

táli (theil) első kiosztás a kártyá-
zásnál
talián hóhér
talien hóhér
tippemátámáttén betöréses lopás,
melynél ajtót kell kifeszíteni, vagy
falat áttörni
torfdrukker zsebtolvaj
torfdrukkeráj zsebtolvajlás